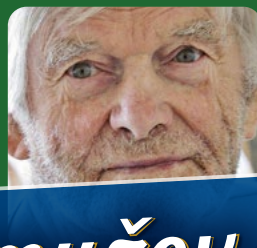
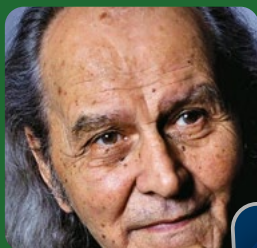
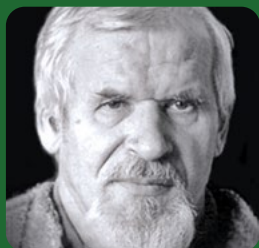
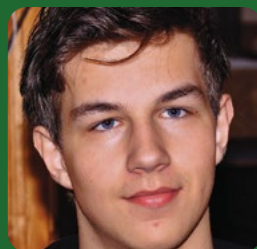
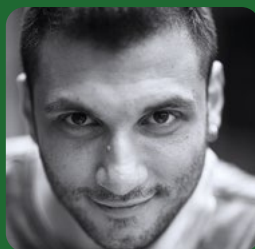
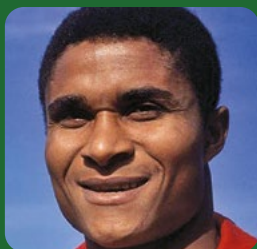
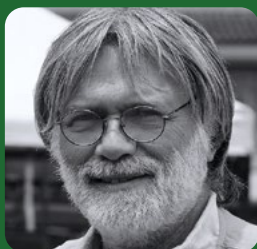
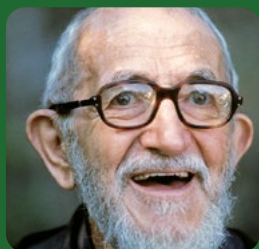
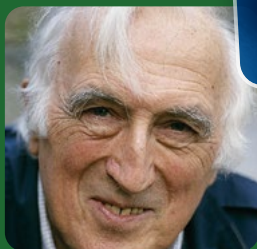
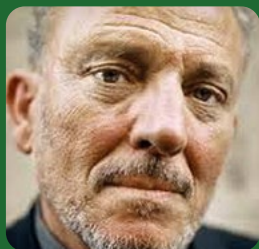

Listy z Karmelu

2018/1 | 7 | časopis na prehĺbenie duchovného života

Viera mužov

Úvodník	3
Ludovít (Louis) Martin – požehnaný medzi mužmi	4
Otec bez viery v syna a syn, čo nachádza vieru v Otca	8
Chlapi potrebujú vzory, hrdinov a veľa modlitieb	12
Oslobodzujúca závislosť	16
Program deviatnikov, púť a slávností Panny Márie Karmelskej v roku 2018	18
Môj výstup na horu Karmel	20
Otcova stodola	22
Poézia (z tvorby Roberta Bajcara)	23
Brat, manžel, otec a priateľ v Burundi	24
Obrazy Panny Márie Karmelskej a sv. Jozefa v kláštore v Lorinčíku	26

Listy z Karmelu - časopis na prehĺbenie duchovného života

Redakcia: br. Stanislav Jaloviar OCD (vedúci redaktor), br. Miroslav Bandík OCD, br. Rudolf Bartal OCD, br. Dušan Hricko OCD, br. Andrej Valent OCD, Katarína Luptáková OCDS, Juliana Melková OCDS (jazyková úprava)

Grafická úprava: Stanislav Andil

Foto: pixabay.com, jedenmuz.sk, bosí karmelitáni Košice-Lorinčík, internet

Kontakt na vedúceho redaktora: stanocd@gmail.com

Vydáva: Kláštor bosých karmelitánov Lorinčík, Lorinčík 145, 040 11 Košice

Len pre vnútornú potrebu. | Vychádza dvakrát za rok. | Redakcia si vyhradzuje právo úpravy príspevkov. | Imprimi potest č. 130/2018 zo dňa 15. júna 2018, Tadeusz Florek OCD, provinciál.

Áká je viera dnešných mužov?

Býva to viera stála, pevná, neochvejná, niekedy až bojovná, úprimná, pokorná, neistá, kladúca si otázky. Viera veľavravná i málovravná, viera bez skutkov i skutky z viery.

Toto je možné sčasti vidieť, ale je tu i to, čo vidieť nie je – ona akoby väčšia časť ľadovca ukrytého pod hladinou alebo podvedomie zahalené rúskom tajomstva, ktoré má moc ovplyvňovať naše postoje, rozhodnutia, konanie.

Viera je primárne záležitosťou vzťahu – vzťahu človeka a Boha, ktorý je však v istom ohľade nesmierne komplikovaný a tajomný a okrem iného si vyžaduje aj vieru. To, ako sa viera prejavuje, je poznačené touto komplikovanosťou vzťahu, ale aj kultúrnym kontextom, v ktorom človek žije, a osobnými dispozíciami.

V súvislosti s našou témou sa mi neustále natíska otázka: Prečo veľká časť mužov prestala byť protagonistami náboženského života vo svojich rodinách a prenechala túto pozíciu ženám; a v kostoloch sa zdržiava v úctivej vzdialenosti od oltára, i keď – paradoxne – riadenie našej Cirkvi je v rukách mužov?

Táto otázka nechce byť výčitkou, sám totiž patrí k tým, ktorí sa na bohoslužbách najlepšie cítia v zadnej časti kostola. Bolo by zaujímavé a nie bez úžitku poznať na ňu odpoveď, i keď jej hľadanie nemusí byť jednoduché.

Skúsme si len tak pre seba položiť túto otázku a odpovedať na ňu, poprípade budeme radi, keď sa o svoje reflexie s nami podelíte.

Nech je už viera nás mužov veľká či malá a jej prejavy akékoľvek, prajem všetkým, aby mala vlastnosť horčičného zrnka – aby mala v sebe život.

Br. Miroslav Bandík OCD

L'udovít (Louis) Martin – požehnaný medzi mužmi

Jeden mladý muž hľadal pomocou počítača dokonalé dievča. Inzerát znel: „Hľadám drobné a milé dievča, ktoré obľubuje vodné športy a spoločenské aktivity.“ Počítač mu odpovedal: „Ožeň sa s tučniakom.“ Dokonalý muž je taký, ktorý nehľadá dokonalú ženu.

Určite poznáme túto biblickú udalosť: Učeníci zo všetkých síl vesľujú, aby sa dostali z prudkej búrky, takmer sa potápajú, a Ježiš si v lodi spí... Často myslím na ten text z pohľadu muža. Zdá sa mi, že my, muži, nedokážeme byť správne pasívni, nevieme čakať, počúvať a prijať svoje slabosti a obmedzenia. Nejde o postoj beznádeje, znechutenia, ale o cestu slabosti. Aký je jej základ? Pasivita môže predstavovať istý druh ťažkosti, utrpenia, námahy. V takom zmysle môžeme našu „pasivitu“ spojiť s čnosťou, námahou pre dobro! V dnešnej spoločnosti silnie názor, že muži – kresťania majú byť milí za každú cenu! To ale neznamená, že títo muži sú hneď čnostní. Byť milý neznamená byť hneď dobrý. Muž – kresťan sa dopúšťa chýb. A dobrá správa pre nás mužov je, že Boh od nás neočakáva dokonalosť, ale svätosť. Dokonalý muž je ten, kto sa raduje z výhry nielen seba, ale aj iného muža, vie prijať porážku a pomáha iným vyrovnáť sa s nimi. Kto z nás je bez chyby? Je to namáhavá, ale osvedčená cesta – cesta čnosti, neustáleho rastu!!!

Išiel ňou aj L'udovít Martin. Aký bol a prečo ho Cirkev vyhlásila za svätého muža a manželka a z akých dôvodov o ňom Terézia, jeho dcéra, napísala na sklonku svojho života: **„Pán Boh mi dal otca a matku, ktorí boli hodní viac Neba ako zeme“?**

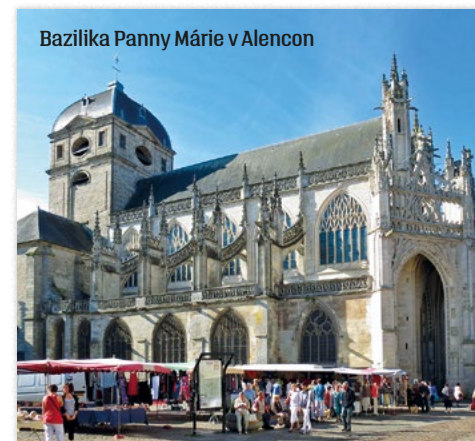
Nepokoje v štáte, nepokoje v dušiach

L'udovít vyrastal vo Francúzsku, poznačenom dozvukmi francúzskej revolúcie, návratom k monarchii, slobodomurárstvom, silným antiklerikalizmom, prenasledovaním veriacich, vraždami biskupov, kňazov, zatváraním

kláštorov i vojnou s Pruskom v roku 1870. V oblasti viery vládol názor o spravodlivom a prísnom Bohu; prevládal negatívny pohľad, úsilie konať čo najväčšie pokánie. Doznievajúci blud jansenizmu od veriacich vyžadoval, aby odčinovali urážky spôsobené spravodlivému Bohu. Laici či rehoľníci sa odovzdávali v úkonoch zasvätenia spravodlivému Bohu: čím väčší hriech, tým väčšie pokánie. Veriaci veľmi málo a iba sporadicky pristupovali k sviatostiam zo strachu pred trestom spravodlivého Boha. Martinovci išli vlastnou cestou a žiadne udalosti vôkol nich našťastie nezdeformovali ich postoje k Bohu i vlasti.

Telom vojak, dušou kresťan, vzdelaný človek

Louis Martin sa narodil v roku 1823 ako tretie dieťa v rodine vojaka armády Napoleona III. – kapitána Petra Františka a Márie Anny Martinovcov v Bordeaux. Študoval u piaristov v Alençone a v rokoch 1842 – 1843 žil v Rennes u svojho bratranca L'udovíta Boharda, ktorý ho inšpiroval k hodinárskemu remeslu. Tu sa zoznamuje s klasikou: Lamartine, Chateaubriand, Hugo, Fenelon... Najprv sa vyučil za hodinára vo Švajčiarsku, preto okrem rodnej francúzštiny dobre poznal nemčinu. Tá mu neskôr pomohla pri záchrane vojaka pruskej

Bazilika Panny Márie v Alençon

Rodičia L'udovíta Martina

okupačnej armády, bývajúceho v ich dome v Alençone, ktorý mu ukradol niečo z obchodu. L'udovít vtedy využil znalosť nemčiny a vyprosil mu milosť. Lásku uprednostňoval pred spravodlivosťou. Čo sa týka záľub, obľuboval rybolov, viac však rybami zásoboval klarisky v Alençone. Rád hrával aj biliard a podľa svedectva iných bol dobrým hráčom. Keďže bol vychovaný vo vojenskom duchu, bol výborným plavcom. Vďaka tomu neskôr zachránil niekoľkých ľudí pred utopením.

Z rehole do manželstva

Od mladosti túžil po rehoľnom živote; ako 22-ročný túžil vstúpiť do kontemplatívneho kláštora sv. Bernarda v Alpách. Neprijali ho, lebo neovládal latinčinu. Keď mal 27 rokov, kúpil si dom v Alençone a otvoril si v ňom hodinárstvo a klenotníctvo. Vo funkcii vedúceho i zamestnanca pracoval 8 rokov, šesť dní v týždni, okrem nedele! Na tej istej ulici žila rodina lekárniky Rometa. Skupina okolo kňaza Hurela a Vitala Rometa sa bude stretávať 20 rokov, L'udovít si potom z tejto skupiny vyberie krstných rodičov pre svoje deti. Otec Hurel, u ktorého sa svedoval, mu dal knihu o manželstve. V nej objavil, že aj v manželstve sa dá žiť v čistote (ako brat so sestrou). Jeho matka s ním vôbec nesúhlasí. Ako čipkárka stretla na jednom čipkárskom kurze Zéliu Guérinovou, mladé, pekné a vážne

Most Saint Leonard

modlil sa a neskôr privádzal deti. V Pavilóniku mal aj sochu Panny Márie Usmievavej, ktorá neskôr zohrala v živote Martinovcov veľkú úlohu (počas Zéliinej ťažkej choroby, Terezkinej choroby a zázračného uzdravenia).

Podnikanie, rodina a čas pre Boha

Ľudovít a jeho manželka podnikali, on ako hodinár a klenotník, Zélia v čipkárskej dielni zamestnávala niekoľko desiatok žien. Napriek veľkej zaneprázdnenosti denne prehlbovali svoj vzťah s Bohom. Spolu chodievali každé ráno na sv. omšu o 5.30 hod. Celý deň potom prežívali v Božej blízkosti, a to tak prirodzene a nenásilne, že ich deti boli schopné bez problémov prijať náboženskú výchovu; s dychtivosťou prijímali všetko nové a vo svojej nevinnosti a detskej jednoduchosť otvárali svoje srdcia Božej milosti, ktorá ich sýtila, aby boli schopné rásť k svätosti.

Boje a životné skúšky

Nevyhol sa ani situáciám, ktoré boli na „hrane“. Počas vojny Francúzska s Pruskom v roku 1870 sa zapájal do odboja proti okupantom najmä zisťovaním a odovzdávaním informácií o polohe nepriateľských línií, nie aktívne v boji. Zápasil najmä duchovne, zvlášť

Ľudovít v období choroby

dievča. Povedala o nej svojmu synovi. Podľa tradície sa stretli na moste Saint Leonard a na Zéliu Ľudovít veľmi silno zapôsobil. Keď okolo neho prechádzala, počula vnútorný hlas: „To je ten, ktorého som pre teba pripravil.“ Po trojmesačnom „chodení“ sa zosobášili v noci 13. júla 1858 v Kostole Panny Márie v Alençone. Aj v manželstve žili krátky čas v celibáte, až kým nezasiahol Ľudovítov spovedník, potom postupne prijali od Pána deväť detí: sedem dcér a dvoch synov.

Zdroje duchovnej sily

Do centra svojho duchovného života postavil najmä adoráciu Najsvätejšej oltárnej sviatosti. Raz za mesiac sa zúčastňoval celonočnej adorácie (to praktizoval aj neskôr počas manželstva). Adoráciu zaviedol spolu so svojím švagrom Izidorom aj v Lisieux, kam sa presťahoval po smrti Zélie so svojimi piatimi dcérami. Rád prejavoval dobročinnú lásku k blíznym a veľmi rád putoval (napr. do Chartres, Lúrd, Konštantínopola, Ríma...).

Sklon k rozjímaniu rozvíjal aj v kúpenej malej besiedke na konci mesta - v Pavilóniku, dvojposchodovej veži so záhradou. Nápis na stenách typu „Boh ťa vidí; večnosť sa približuje“ a iné svedčili o jeho pobytoch a bohatom duchovnom živote. Často tam čítal, písal,

Ľudovít Martin s rodinou

účasťou na púťach, ktorými veriaci vyjadrovali istý odpor voči šikanovaniu Cirkvi zo strany štátu. Ľudovít sa tu prejavoval ako skutočný vlastenec, ale aj nebojácny muž. Keď sa vracal z púte z Lúrd a na stanici ich čakal protestujúci dav, išiel ako prvý na čele pútnikov a na hrudi mal zavesený kríž, hoci mu hrozilo, že ho môžu predvolať na policajnú stanicu kvôli zákazu putovania v procesii.

Samozrejme, mal aj svoje slabosti a nedostatky. Bol roztržitý a často sa vo svojej jednoduchosť pozabudol a potom musel riešiť nový problém. Napríklad keď slúbil, že sa vráti z výletu a vo svojej roztržitosti zabudol s dcérami vystúpiť z vlaku, zatiaľ čo manželka Zélia čakala s večerou a v napätí, prečo muž ani deti neprichádzajú... Dcéra Pavlína neskôr spomína: „Videla som rodičov ako na seba zvýšili hlas a ja som vtedy povedala: Toto sa teda deje v manželstve? Oni sa na seba pozreli a rozosmiali sa. Často na to neskôr spomínali...“ Pri výchove detí mali občas rozdielne názory a keď Ľudovít poslal Máriu do školy, ona nakazila iné deti kiahňami...

Veľkou skúškou bola choroba a neskôr smrť jeho manželky, ktorá umiera 46-ročná na rakovinu prsníka po 19 rokoch manželstva. Ďalšou skutočnosťou, s ktorou sa musel vy-

rovnať, bolo duchovné povolanie jeho dcér. Iste bolo pre neho veľmi ťažké odlúčiť sa od nich a všetky ich odovzdať Bohu.

Choroba a smrť

Dňa 23. júna 1888 Ľudovít z neznámych príčin utiekol z domu. Jeho zdravotný stav sa rapídne zhoršoval a museli ho umiestniť v psychiatrickej liečebni U Dobrého Spasiteľa v Caen, kde zostal tri roky, čo bolo v tom čase spoločensky hlboko ponižujúce. V dôsledku opakovaných mozgových príhod ochrnul, ale všetkých udivoval svojou poslušnosťou a privetivosťou. Ošetrovateľmu lekárovi sa zveril: „*Viem, prečo na mňa dobrý Boh zoslal túto skúšku. Nikdy som nepoznal poníženie, a tak sa mi jedného dostalo.*“ 29. júla 1894 o 8.15 hod. Louis Martin zomiera.

Čo dodať na záver? V Knihe Sirachovho syna sa píše: „*Chváliť nám patrí slávnych mužov, svojich otcov podľa ich činov. O ich múdrosti rozprávať si budú národy a ich chválu zvestovať bude zhromaždenie svätých* (Sir, 44, 1.15).

Svätý Ľudovít Martin, vypros nám mnohých svätých mužov, manželov a otcov!

Br. Rudolf Bartal OCD

Otec bez viery v syna a syn, čo nachádza vieru v Otca

Môj otec vyrastal prakticky bez otca. Mal troch súrodencov a otec im zomrel, keď bol šesťročný. Spomína si, že otec mamu klamal, podvádzať, pil a o deti sa veľmi nestaral.

Môj oco inak chcel ísť za kňaza. Celé detstvo vyrastal vo farnosti, kde vzorne mništroval. Na konci základnej školy prišiel nečakane nejaký chlapík verbovať chlapcov do bane v Čechách. Dal sa zlákať a nakoniec sa rozhodol, že bude baníkom.

Moji rodičia sa pred svadbou poznali dosť krátko. Kvôli neplánovanému tehotenstvu sa museli predčasne vziať.

Ja som sa im narodil ako tretí v poradí. Zákratek na to sa narodil môj najmladší brat.

Mama často spomínala, ako je jej ľúto, že sa mi nemohla viac venovať. Toto zranenie z nedostatočnej pozornosti ma výrazne sprevádzalo až do dospelosti. Veľký vplyv na to mala aj skutočnosť, že ako polročný som vážne ochorel a zdalo sa, že zomriem. Ostal som dlhšiu dobu v nemocnici a tým pádom som prestal byť aj dojený, čo umocnilo vo mne „odkaz“, že som nemilovaný.

V mojich trinástich rokoch nám nečakane zomrela mama. S najmladším bratom sme prežívali veľmi ťažké obdobie. Namiesto milujúcej a obetavej mamy prišiel oco, ktorý pil a nevedel sa obetovať.

Spomínam si na prvú modlitbu ruženca s mamou. Ešte som bol maličký. Obetoval som ho za otca, aby prestal piť.

Okrem toho som v detstve prežíval veľkú hanbu, že sme chudobní. V škole sa mi smiali, že nosím dievčenské veci, alebo že som špinavý, či otrhaný. Hneď prvý deň ma chlapci zbili. Nemal sa ma kto zastáť. Prežíval som veľké neprijatie od ľudí, ktorých som stretával. Roky som žil v samote, izolovaný od priateľstiev. Doslova ako sirota.

Ani v širšej rodine to nebolo ružové. Rodina bola rozhádaná. Panoval v nej duch manipulácie, závidi, nenávisť, preklínanie, lakomstva a vo všetkom podmienennej lásky. Nebolo na koho sa obrátiť. Každý mal svoje veľké starosti.

Po takom detstve som bol na strednej škole rád, že som vypadol z domu a začal žiť život bez Boha.

Na začiatku VŠ som sa dostal na Púť radosti do Vysokiej nad Uhom. Zažil som tam takú čistou radosť, že som si povedal: „Keď skutočne existuje ona, potom môže aj Boh.“ Začalo sa moje obrátenie a život s Bohom.

Boh mi začal posilať do života duchovných otcov. Spočiatku to bol o. Pavol Hudák, neskôr o. Marek Forgáč, ktorý sa mi venoval prakticky celú VŠ.

Bol to muž, ktorý o mňa skutočne zabojoval. Duchovne ma sprevádzal, spolupracovali sme spolu v službe, bol mi na promóciách (kde chýbal môj otec) a priviedol ma až k oltáru, keď som sa ženil.

Boh mi počas mojej mladosti dal aj jedného vzorného manžela i otca rodiny a ďalších mužov starších ako ja, ktorí mi boli povzbudením vo viere a na ceste mužnosti.

Rok po obrátení som sa spoznal s mojou budúcou manželkou. Po dvoch týždňoch som sa do nej zamiloval. Keďže som bol ešte druhák a vysoká škola bola pred nami,

dohodli sme sa, že sa budeme snažiť pomaly spoznávať a žiť život v spoločenstve aj v iných vzťahoch, aby sme mohli vytrvať v čistote až do manželstva. Vďaka Bohu, podarilo sa.

Bol to krásny čas. Súčasne však veľmi náročný. Okrem štúdia na medicíne a boja o čistotu som bojoval aj o svoje srdce. Zamilovaním sa mi otvorilo srdce a v ňom všetky zranenia z detstva, ktoré ma neraz premáhali a viedli do samoty, smútku, sebaľútosti i depesií.

Našťastie Boh aj mňa aj náš vzťah cez to všetko víťazne previedol. Trvalo to niekoľko rokov.

Videl som, ako mi postupne z môjho naloženého batocha srdca odoberá jednu vec za druhou a ja som sa cítil čoraz ľahší.

Zamilovaný do svojej budúcej manželky dostal som odvahu ísť naplniť si niektoré túžby srdca. Povzbudili ma pritom slová o. Pavla Hudáka, že úlohou otca je postaviť dom. Otec sa niekedy stratí a potuluje sa po tej stavbe. Úlohou syna je pomôcť mu. Niekedy stačí niečo podať, aby tú stavbu dokončil. Synovi sa to neskôr mnohonásobne vráti v jeho mužskej sile.

Bolo treba presvedčiť otca, čo bolo asi najťažšie.

Ale počas dvoch letných prázdnin sa nám podarilo opraviť náš rodinný dom, ktorý roky chátral. Boh nám poslal aj ďalších mužov, ktorí nám pomohli.

Otcov postoj ku mne sa začal meniť. Cítil som, ako si ma začína vážiť a neraz mi prejavil aj uznanie. Keď bol dom hotový, videl som, že bol z toho šťastný, akoby mu zo srdca spadol nejaký kameň.

Aj vďaka tomu som mu mohol v ďalších rokoch viackrát povedať o svojej bolesti, ktorú mi spôsobil v detstve. Pováčšine to už dokázal prijať, a tak mohlo dochádzať k postupnému uzdravovaniu.

Po dokončení domu mi Boh vložil do srdca, aby som požiadal svoje dievča o ruku. Svoju snúbenicu som mohol priviesť do opraveného domu. No nebolo to všetko. V tom roku, v lete, sa konali Svetové dni mládeže.

Išiel som za svojím srdcom. V praxi to znamenalo, že som cestoval autostopom do

Madridu. Tam som našiel svoje dievča slúžiť medzi dobrovoľníkmi. Povzbudený slovami Svätého Otca Benedikta, aby kresťania boli autentickí, požiadal som ju tam o ruku. A boli z toho parádne zásnuby v spoločnosti kňazov a množstva Slovákov, ktorí tam boli.

Keď sa obzriem späť, vidím, ako Boh mocne koná v mojom živote. Vidím, že na mňa nezabudol. Teraz viem aj to, že vo všetkom tom utrpení v detstve bol stále so mnou a trpeli sme spolu. Viem, že mu záleží aj na mojich túžbach. On sám sa vracia späť do môjho srdca a vyťahuje staré, zabudnuté sny, ktoré chce so mnou prežiť.

Od času, keď sa to všetko s Bohom začalo, prešlo desať rokov. Boh ma za ten čas posunul ďalej a menil mi srdce.

Posledných päť rokov som bojoval s vážnou chronickou chorobou, ktorej som v istej chvíli skoro podľahol. Aj vtedy bol Ježiš so mnou. Ukázal mi, ako veľmi ma miluje, keď zomrel namiesto mňa na kríži, aby som ja mohol žiť.

Napriek všetkému viem, že Boh je dobrý.

Pochopil som to, keď som na vlastné oči neraz videl, ako za mňa bojuje. A ak bolo treba, spravil aj zázrak.

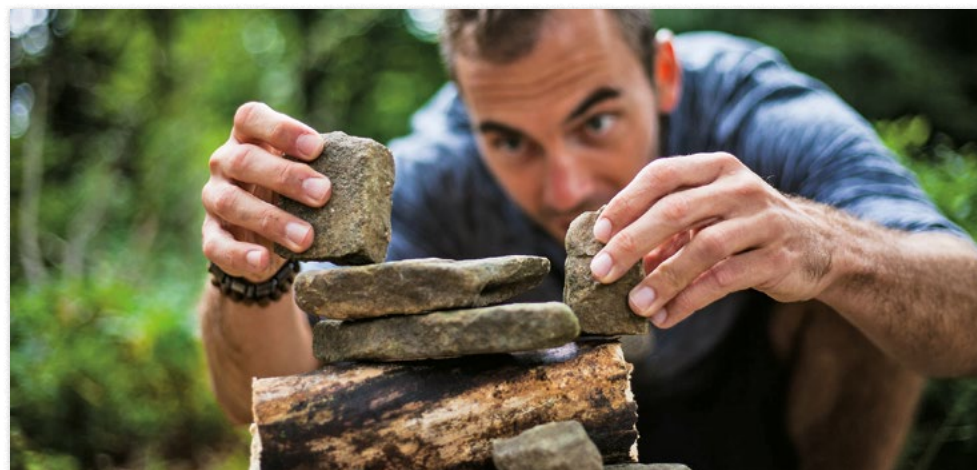
Zázraky však konal nielen v mojom prípade, ale v celej mojej rodine. Vo viacerých vzťahoch došlo k odpusteniu a zmiereniu. Vieru našiel aj náš najmladší brat, ktorý už žije v peknej kresťanskej rodinke. Podobne to bolo aj s mojou sestrou, ktorá žije v zahraničí. Pán Boh nemá problém ani so vzdialenosťou. V jej prípade to znamenalo záchranu

manželstva pred rozvodom, obrátenie sa manželza ateistu a v krátkom čase narodenie dieťaťa, ktoré sa už mohlo narodiť dvom milujúcim sa manželom.

Boh sa staral aj o môjho otca. Ten už od začiatku začal chodiť s nami na Púte radosti do Vysokiej nad Uhom, kde ako slúžiaci mohol zažívať dar spoločenstva.

Teraz máme s mojou manželkou dve krásne deti a tešíme sa z lásky, ktorú môžeme prežívať.

Peter

Chlapi potrebujú vzory, hrdinov a veľa modlitieb

Mužom v našom okolí sme položili tri otázky súvisiace s vierou:

- 1. Čo vám dáva viera?**
- 2. Kto najviac ovplyvnil vašu vieru?**
- 3. V kostoloch je obyčajne viac žien ako mužov. Prečo je to, podľa vás, tak?**

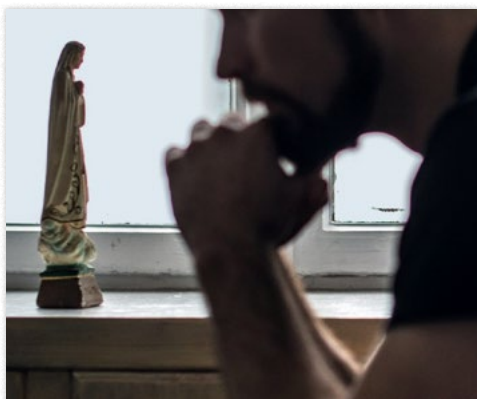
Richard, dizajnér

1 Istotu, že ťa „Nezanechám ani neopustím“. To je jeden rozmer viery a ten druhý je o dôvere. Niekedy je náročné dôverovať v každej situácii. V takých situáciách často podlieham pocitu, že som v tom sám a prestávam dôverovať Božej добрote. Preto si často opakujem slová, ktoré sú pod obrazom milosrdenstva: Ježišu, dôverujem Ti.

2. Mnoho ľudí, ale myslím, že najviac ju ovplyvnil sám Boh, a to tým, že mi dal prežiť jeho lásku a dobrotu.

Takéto zážitky sú stavebným kameňom viery, a preto sa často modlím, aby som prežíval a pociťoval Jeho lásku.

3. Toto je smutný obraz našej doby. Muži sa vytratili z kostolov a to nie je dobre. Spomínam si na slová jedného amerického kazateľa, ktorý mal prednášku o tom, ako sa stať Božím mužom. A v rámci tejto prednášky sa rozhovoril o tom, ako je Katolícka cirkev v Amerike zosmiešňovaná a napádaná. Príčinu videl v tom, že Cirkev sa stala prefeminizovanou. Nikto sa nebojí si do nej kopnúť, pretože muži sú zalezení ktovie kde. Zároveň to porovnal s islamom, kde jadro veriacich sú muži, a všetci majú pred takouto „cirkvou“ rešpekt. Zároveň však treba povedať, že ženy sú viac citlivé na Božie veci. Veď o akom mužovi sa píše v Božom slove, že je

plný milosti? Verím, že Boh si použije aj túto situáciu a skrze vernosť žien a ich modlitby privedie aj mužov späť do kostolov. Takýchto príbehov vnímam vo svojom okolí stále viac.

Martin, obchodný zástupca

1. Vďaka viere si uvedomujem, že náš život je krásny dar od nášho nebeského Otca. Otvára nám možnosti pomáhať cez naše skutky a povzbudzovať iných ku zlepšeniu vzťahu s Bohom. Viera mi dáva silu aj v ťažkých časoch dôverovať nášmu nebeskému Otcovi. Teším sa z viery, lebo som v tom okamihu blízko Boha.

2. Viera je dar, ktorý som dostal od svojich rodičov. Ďakujem svojim prarodičom, ktorí mi to vymodlili. Mal som to oveľa ľahšie ako tí ľudia, za ktorých sa v rodine nikto nemodlil. Vrelá vďaka všetkým kňazom, spoločenstvu

rodín Fatima, ktoré ma formovalo a umožnilo mi ísť hlbšie vo viere. Teraz už je len na mne, aby som mohol moju vieru skutkami šíriť ďalej.

3. Stratil sa dobrý mužský vzor a silný útok na kňazské povolanie. Chlapi potrebujú vzory, hrdinov a veľa modlitieb za nich, aby sa tento pomer zlepšil. Manželky nech sa veľa modlia za svojich manželov a synov v spoločenských a výsledok sa prejaví.

Peter, ekonóm

1. Pokoj. Schopnosť zvládať ľudskú bezcharakternosť a zlobu a nenechať sa tým všetkým čínorodým diablovým dielom prevalcovať, zničiť.

Silu a sebavedomie pre praktické konanie smerom od hriechu. Bez ohľadu na všeobecne zaužívané vzťahy a správanie. A posmešky okolia.

Nádej, a teda odvahu do budúcnosti. Lebo vždy, keď znovu vstanem a vidím za sebou aj niečo dobré, povzbudí ma to a uverím, že to nie je ešte to posledné dobré v mojom živote. To je nádej.

Radosť zo života. Prijímaním lásky a jej odovzdávaním a zdieľaním s blízkymi. To je radosť, to je uspokojenie, to je chuť žiť a znovu to zažívať.

Istotu, že na to všetko nie som sám - viem, že sa mám o koho oprieť.

2. Manželka. Sama veľmi rozhodne nastúpila cestu späť k praktickým úkonom kresťanského života, nadviazala osobné vzťahy v kresťanskej komunite, zaviedla doma spoločné modlitby a pravidelnú účasť na svätej omši, cirkevných slávnostiach a rodinných večeradiach či kresťanských rodinných táboroch. Popri nej som začal aj ja vnímať Boha ako lásku a cestu ku spásu.

3. Chlapi sú v tom do istej miery nevinne, pretože od malička počúvajú: „Nedaj sa, to musíš zvládnuť sám, si predsa chlap!“ - a tak si zvykli spoliehať sa iba na seba, riešiť všetko

po svojom, nehľadieť za seba a v tom lepšom prípade za to všetko aj brať na seba zodpovednosť. Potom je ťažké sa modliť - veď modliť sa znamená prosiť. Ktorý poriadny chlap by už niekoho prosil o pomoc, že to akože sám nezvláda?!

Postávaním za zadnými lavicami alebo dokonca vonku pred kostolom sa dá tak nejak vyjadriť, že sa nás chlapov celé to modlenie a prosenie zase až tak veľmi ani netýka.

No a potom (ako povedala naša desaťročná dcéra): „... lebo chlapi chodia viac do krčmy.“ Niečo na tom je. Vlastne veľa na tom je.

V krčme sú si všetci chlapi bratia. Fraternité. Zatiaľ čo v kostole sa toho, čo bije svoju ženu alebo aj deti, alebo kradne, alebo sa opíja, alebo je neverný, alebo všeličo inšie - treba strániť. To je veľmi nepohodlné.

V krčme sú si všetci chlapi rovní. Égalité. Zatiaľ čo v kostole sa treba pokloniť. A to je pokora a tá patrí porazeným. V krčme je každý chlap vo všetkých svojich príhodách víťazom, nikdy sa neklania. Byť majstrom sveta je príjemné.

V krčme sú všetci chlapi slobodní. Liberté. Zatiaľ čo v kostole sa musia spondať z hriechov, v krčme môžu kliať, mať oplzlé poznámky na čašníčku, hnusne (na všetko a na všetkých) nadávať. Seba hodnotiť nemusia, nemusia nijako obmedzovať seba ani svoje správanie. To je veľmi pohodlné.

lásky a materská ochota obetovať sa posúva ich výrazne bližšie k Pánu Ježišovi. Tak nech nás chlapov potiahnu za sebou.

Juraj, profesionálny vojak

1. Život. Aby človek mal nádej a zmysel života, aby mal silu na zápas so životom a sebou samým.
2. Uff! RODIČIA, „otec na kolenách“.
3. Lebo chlapi sú viac praktickí a nie citoví. Chlap nepotrebuje zážitkovú vieru, ale priestor, kde sa bez obáv môže skloniť pred Najvyšším. Takže, kým kostol a kňazi nepri-navrátia Bohu majestát, kým nebudú vzbudzovať bázeň pred posvätným, dovtedy bude chlap ťažko hľadať rozdiel medzi chrámom, divadlom či krčmou.

Ernest, pracujúci dôchodca

1. Viera v mojom seniorskom veku je tá, čo ma drží nad vodou a ja sa snažím žiť ju v skutkoch. Moje životné krédo viery je konať dobro a pomáhať všetkým ľuďom, s ktorými prichádzam do styku v práci aj mimo nej.
2. Na druhú otázku odpoviem svojím životným príbehom. Po ťažkej chorobe a štyridsiatich rokoch praxe v hutníckej fabrike som odišiel do predčasného dôchodku zo zdravotných dôvodov. Mal som to šťastie, že v tom istom čase odišla do dôchodku aj moja manželka, ktorá mi stále pomáhala v rôznych životných situáciách. Ona ma posilňovala vo viere. Moju vieru ovplyvnil tiež príchod bratov bosých karmelitánov do našej obce, s ktorými som počas výstavby kláštora spolupracoval.
3. Myslím si, že ešte doznieva pozostatok starého režimu, v ktorom zamestnaní muži pre svoje postavenie v práci a v obave o svoje pracovné miesto nechodili do kostolov a to sa prenášalo v rodine aj na deti. Pri súčasnej výchove mladej generácie v školách a v kresťanských rodinách sa podiel mužov v budúcnosti bude zvyšovať.

V krčme nemá chlap žiadne povinnosti. Všetko môže a nič nemusí. Zatiaľ čo Pán Ježiš, pribitý na kríži, je stelesnením prevzatia zodpovednosti. Zodpovednosti za seba, ale najmä za všetkých, ktorí mu boli zverení.

Mať niekoho zvereného, to je strašne obmedzujúce a otravné.

V krčme sa chlapi môžu bezohľadne zabávať, na čomkoľvek a na komkoľvek.

Zatiaľ čo Pán Ježiš, pribitý na kríži, je zrkadlom, v ktorom vidíme svoje sebeckto, svoju pohodlnosť a požívačnosť, zlobu a pomstychtivosť a mnoho iného zlého.

To je neznesiteľné. V krčme nemá chlap žiadne nepohodlné situácie, nemusí sa rozhodovať a brať za svoje rozhodnutia zodpovednosť, niest' za ne následky.

V kostole má konať svätú spoveď. Donekonečna pomenovávať v čom, kedy a ako (a ako veľmi) zlyhal, čo nezvládol. A tým aj dávať sľub, že nabudúce sa už zaprie, obetuje, ovládne, daruje sa, nepomstí sa, nezvíťazí, naopak - odpustí. Neopätuje urážku, poníženie a krivdu, ale daruje lásku.

Poprosí o odpustenie seba aj iným hriešnikom : „Chod' v pokoji a nikomu neublíž. Ani sebe.“ To človek bez Boha nedokáže - a zase je to o pokore, o samotnej ochote sa pokloniť, priznať si vlastnú hriešnosť a statočne jej čeliť. Nuž, málokomu sa chce.

No a ženy, tých je v krčmách (chvála Bohu) zatiaľ stále minimum. Ich cit, ich prežívanie

Jozef, dôchodca

1. Viera sa stala súčasťou môjho života. Prostredníctvom nej mi Boh pomáha poznávať určité súvislosti v mnohých životných okolnostiach, na ktoré by som svojím rozumom neprišiel. Je to pre mňa dar, ktorý si zvelaďujem sviatosťami a upevňujem skúsenosťami.

2. Prvý impulz mojej viere dali rodičia krstom, výchovou a vlastným životom. Keď som dospel do určitého veku, bolo to už na mojom rozhodnutí. Rozum a modlitba mi v tom dopomohli. O ostatné sa už postaral Boh. Posúval ma prostredníctvom mnohých ľudí ďalej.

3. Vychádza to do určitej miery z rozdielu prirodzenosti muža a ženy. Ženy sú citlivejšie pre vnútornú vnímavosť. Cesta mužov k viere je odlišná. Ak sa ju rozhodnú prijať, ich vzťah k Bohu je stabilnejší.

Viera za niečo stojí, ak nás niečo stojí!

Ivan, stavebný inžinier

1. Silu a pocit, že v žiadnej situácii nie som sám, že tento svet nie je konečná...
2. Na začiatku manželka, neskôr stretnutia s ľuďmi, ktorí aktívnejšie prežívajú svoju vieru, a osobnejšie spoznanie kňazov.
3. Zdá sa mi, že ženy sú dôslednejšie, citovo viazanejšie, častejšie potrebujú zájsť do chrámu na sv. omšu alebo modlitby.

Bohdan, laický misionár

1. Viera mi pomáha prijať a prekonať veci a situácie, ktoré sú väčšie ako to, čo dokážem pochopiť.
2. Najviac ovplyvnil moju vieru môj najlepší priateľ, ktorý stál a stojí pri mne vo všetkých situáciách môjho života.
3. Otcovia neodovzdali živú vieru synom, a tak návšteva kostola pre chlapov je neosobná, vzdialená a nenachádzajú tam miesto prijatia a pochopenia toho, čo pre-

žívajú. Je dôležité, aby sa tam osobne stretli so živým Kristom.

Peter, líder spoločenstva MaranaTha

1. Viera mi dáva nádej, radosť a istotu. Viem, že mám priateľa a Otca, ktorý môže všetko na svete. Viem, že ma miluje a chce pre mňa to najlepšie. Preto sa snažím spoznávať jeho vôľu vo svojom živote a verím, že sa nemám čoho obávať. On je ten, ktorý má veci pod kontrolou.

2. Ako mládežník som našiel partiu kresťanov, teda oázové spoločenstvo (Hnutie Svetlo-Život) a tam rástla moja viera cez formáciu a modlitbu.

3. My, muži, si myslíme, že viera je o citoch a veľakrát sa za city hanbíme. Preto tá mylná predstava, že kostol je pre ženy. Z vlastnej skúsenosti viem, že ak vidím v kostole alebo na stretnutí „vzor“, muža, kresťana, ktorý patrí Bohu, tak to je pre mužov viac atraktívne.

Oslobodzujúca závislosť

V mladosti narkoman, po obrátení svedok oslobodzujúcej závislosti od Boha – **Goran Čurkovič z Medžugorja.**

■ **Goran, mnohí ťa poznajú zo svedectiev, ktoré dávaš početným skupinám ľudí. Rozprávaš v nich o svojom obrátení, o tom, ako ťa Boh viackrát zachránil pred smrťou a vytrhol z hriechneho spôsobu života. Čím je pre teba viera dnes – po mnohých rokoch od obrátenia?**

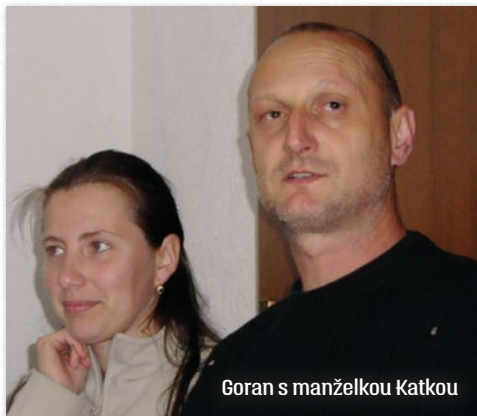
Viera je pre mňa sila, ktorú získavam vďaka každodennej modlitbe. Cez vieru získavam vytrvalosť, aby som zostal na správnej ceste, na ceste Krista. Cez každodenné životné problémy a pády mi viera v Kristovu a Máriinu lásku pomáha, aby som znovu vstal a vzpriamal sa skrze svedčie, ktorá čistí moju dušu.

■ **Býva dosť častým javom, že človek je počas niekoľkých prvých rokov po svojom obrátení veľmi horlivý vo vzťahu k Bohu aj v službe spoločenstvu. Po istom čase však táto horlivosť ochabuje a prichádzajú rôzne skúšky alebo nové výzvy. Aj ty si už zakúsil skúšky viery, nejaké nové výzvy? Môžeš nám ich priblížiť?**

Skúšky a výzvy cítim každodenne a nevidím rozdiel medzi minulosťou a prítomnosťou. S rovnakým zápalom svedčím dnes ako aj predtým. Mal som pokušenie, aby som prestal dávať svedectvo, lebo to bolo pre mňa namáhavé. Modlil som sa teda k Pánovi, aby mi dal odpoveď, čo mám robiť. Odpoveď som získal a môžem povedať, že teraz dávam ešte viac svedectiev než predtým.

■ **Čo ti dnes pomáha posilňovať a obnovovať dar viery?**

Najviac mi pomáha moja rodina a ľudia, ktorí

Goran s manželkou Katkou

vyhľadávajú svedectvo. Moja manželka Katka, ktorá je veľmi zbožná, vždy je pripravená ma znova pozdvihnúť, keď prídu okamihy mojej slabosti a skúšky. Pútnici mi pomáhajú rásť vo viere, keď vidím zmeny v ich životoch a radosť z nádeje, ktorú im dávam, pretože s Bohom je všetko možné.

■ **Spolu s manželkou Katkou vám Boh požehnal päť detí. Čo pre teba ako muža znamená byť v tomto vašom rodinnom spoločenstve „kňazom“ rodiny?**

Tak ako kňazi majú zodpovednosť za duchovný život svojich farníkov, tak aj ja ako otec mám zodpovednosť viesť naše deti správnu kresťanskou cestou. V každom okamihu musím byť zodpovedný rodič, ktorý sprevádza svoje deti a prebúdzá v nich vieru. Aby som to mohol, musím byť príkladom a ja prvý robiť veci, ktoré chcem od nich.

■ **Čo podľa teba spôsobuje, že v dnešnom kresťanstve sa o vieru a duchovný život**

zaujímajú najmä ženy, a muži to často odsúvajú na okraj svojich záujmov?

V mojom okolí to nevidím také zlé, pretože sa stretávam s priateľmi, ktorí každodenne a zodpovedne žijú posolstvá Panny Márie a hľadajú Boha. Určite máte pravdu, pretože muži zväčša myslia hlavou a racionálne, na rozdiel od žien, ktoré sú oveľa citlivejšie a vidia do hĺbky vecí.

■ **Dá sa s tým niečo robiť?**

Každá osoba by mala začať od seba a vidieť, kde je pravda. Je potrebné modliť sa o dar pokory, pretože tak sa nám otvára brána k Bohu.

■ **Približne pred rokom si prijal karmelitánsky škapuliar, ktorý je v duchovnom význame rúchom Panny Márie. Akú úlohu**

zohráva Panna Mária na tvojej ceste viery?

Panna Mária mi podala pomocnú ruku, keď som si bol istý, že som už na úplnom dne a že pre mňa už nie je možná žiadna záchrana. Tú lásku, ktorú má Panna Mária ku mne (a ku každému z vás), túžim opätovať a byť rukou spásy pre ľudí, ktorí ju nepoznajú, odmietajú a zraňujú. Túžim dať aspoň malú časť tej lásky ľuďom, ktorí sú zúfalí. Panna Mária je v mojom živote veľkou posilou.

■ **Čo by si chcel odkázať mužom na Slovensku?**

Mužom by som odkázal: Nebojte sa modlitby, nebojte sa pravdy, lásky a pokory. Modlite sa ružencem každý deň a dajte Bohu na prvé miesto, aby sa vám v živote dobre viedlo.

Program deviatnikov, púti a slávností Panny Márie Karmelskej v roku 2018

■ KOŠICKÁ ARCIDIECÉZA:

KOŠICE – LORINČÍK (bosí karmelitáni)

7. – 15. júla – deviatnik

- 16.30 večery
16.45 adorácia Najsv. sviatosti s možnosťou sv. spovede
17.00 modlitba ruženca
18.00 sv. omša s modlitbami deviatnika k P. M. Karmelskej (deviatnik bude viesť **o. Miloš Viktorín OCD**)

pondelok 16. júla Slávnosť Panny Márie Karmelskej

- 16.30 večery
16.45 adorácia Najsv. sviatosti s možnosťou sv. spovede
17.00 modlitba ruženca
18.00 slávnosť sv. omša (**o. Pavol Hudák**, rektor Domu Anky Kolesárovej)

Každý deň po sv. omšiach bude možnosť prijať karmelitánsky škapuliar. Pri sv. omši 16. júla je možné získať plnomocné odpustky.

KOŠICE – SÍDL. KVP (bosé karmelitánky)

7. – 15. júla – deviatnik

- 18.00 sv. omša s modlitbami deviatnika k Panne Márii Karmelskej (deviatnik bude viesť **o. Andrej Valent OCD**)

pondelok 16. júla Slávnosť Panny Márie Karmelskej

- 7.00 sv. omša
9.00 sv. omša
18.00 slávnosť sv. omša (**o. Peter Novák**)

STROPKOV, sobota 14. júla

- 17.00 Večeradlo s Pannou Máriou (**dp. kaplán**)
18.00 otváracia sv. omša (**vdp. dekan, Stropkov**)
19.30 prijatie nových členov do Bratstva sv. škapuliara a požehnanie škapuliarov pri oltári Panny Márie Karmelskej
20.00 Anna Kolesárová, mučenica čistoty – duchovné pásmo CZŠ sv. Petra a Pavla v Stropkove
21.00 gospelová krížová cesta
23.00 mládežnícka sv. omša (novokňazi)

nedeľa 15. júla

- 6.30 radostný ruženec
7.30 sv. omša (**dp. kaplán** – vo farskom kostole)

- 9.00 rozjímavý slávnostný ruženec
10.30 slávnosť sv. omša (**Mons. Bernard Bober**, arcibiskup metropolita)

Požehnanie novej budovy farského a dekanského úradu. Po požehnaní fary bude prijatie nových členov do Bratstva sv. škapuliara a požehnanie nových škapuliarov pri oltári P. M. Karmelskej. **Sv. spoveď** v sobotu od 17.00 do 22.00 hod. a v nedeľu od 9.00 hod. do konca púte

HUMENNÉ, sobota 14. júla

- 17.00 sv. spoveď (vo farskom kostole)
17.30 Korunka k Božiemu Milosrdenstvu
18.00 Liturgia hodín – spievané večery k P. Márii
18.30 otváracia sv. omša
19.45 adoračno-mariánsky večer (so zasvätením sa Panne Márii)

nedeľa 15. júla

- 7.00 Liturgia hodín – spievané ranné chvály k Panne Márii
7.30 sv. omša
9.00 prijatie nových členov do Bratstva sv. škapuliara a obnova sľubov
9.45 sv. ruženec

- 10.30 slávnosť svätá omša (**o. Marek Haratim**, farár Kračúnovce)

Zápis za člena Bratstva Škapuliarskej P. Márie bude vo farskej knižnici: sobota od 17.00 do 17.45 hod., nedeľa od 8.30 do 9.00 hod.

GABOLTOV, sobota 21. júla

- 15.00 Hodina Božieho milosrdenstva
15.45 Hodinky o Nepoškvrnenom Počatí P. Márie
16.30 radostný ruženec – formou večeradla
17.00 stála adorácia v kostole Krista Kráľa
17.30 večery
18.00 sv. omša (**Mons. Marek Forgáč**, košický pomocný biskup; spieva Zbor sv. Kataríny, Kysak; priamy prenos: Rádio Lumen)
18.00 Požehnanie škapuliarov, prijatie nových členov do Bratstva Škapuliarskej P. Márie.
20.00 „Horiaci krič“ – biblické hudobno-poetické pásmo (Lucia Jacková, Branislav Polča a kapela Slnovrat)
21.00 sv. omša (**novokňazi** Košickej arcidiocézy; spieva Slnovrat)

Po sv. omši moderovaný rozhovor s novokňazmi.
23.00 adorácia s myšlienkami o živote Božej služobnice Anny Kolesárovej (**diakoni** Košickej arcidiocézy)

nedeľa 22. júla

- 0.00 sv. omša (**fr. Rafael Marek Tresa OP**), spieva Zbor sv. Gorazda, Humenné-Sokolej)
Po sv. omši prijatie do Bratstva Škapuliarskej P. Márie.
2.00 ruženec svetla
2.45 krížová cesta (doniesť sviece)
4.15 bolestný ruženec
5.15 akadémia „Budiček“ (augustín. mládež)
6.00 sv. omša (**p. Andrej Kovaľak OSA**, novokňaz; spieva zbor Augustiniáni)
7.00 Hodinky o Nepoškvrnenom Počatí Panny Márie so spevom pútnických piesní sv. omša (**p. Martin Huk CSSR**, farár v Gaboltove; spieva AMRANTIAD)
9.30 slávnostný ruženec formou večeradla
10.30 slávnosť sv. omša (**Mons. Jozef Haľko**, bratislavský pomocný biskup; spieva zbor z farnosti Belá nad Cirochou; priamy prenos: Rádio Lumen)
Po sv. omši požehnanie škapuliarov a prijatie do Bratstva Škapuliarskej P. Márie pri vonkajšom oltári. **Sv. spoveď** v sobotu od 16.00 do 19.30 h. a v nedeľu od 6.00 h.

■ BANSKOBYSSTRICKÁ DIECÉZA:

BANSKÁ BYSTRICA (bosí karmelitáni)

7. – 14. júla – deviatnik

- 18.30 sv. omša s modlitbami deviatnika k Panne Márii Karmelskej (deviatnik bude viesť **o. Paweł Wojnowski OCD**)

V nedeľu 8. a 15. júla budú sv. omše o 15.30 h.!

pondelok 16. júla Slávnosť Panny Márie Karmelskej

- 15.30 slávnosť sv. omša (**o. Stanisław Miernik OCD**)
Karmelitánsky škapuliar bude možné prijať v nedeľu 15. júla po sv. omši. Pri sv. omši 16. júla je možnosť získať plnomocné odpustky.

DETVA (bosé karmelitánky)

7. – 14. júla – deviatnik

- 18.00 sv. omša spojená s modlitbami deviatnika k Panne Márii Karmelskej (deviatnik bude viesť **o. Ján Števkov OCD**)

pondelok 16. júla Slávnosť Panny Márie Karmelskej

- 7.30 sv. omša
18.00 slávnosť sv. omša (**o. benediktín**)
Pri omši 16. 7. je možné získať plnomocné odpustky. Prijatie do škapuliara bude po sv. omši 15. 7.

HONTIANSKE NEMCE, nedeľa 15. júla

- 11.00 slávnosť sv. omša (**Mons. František Rábek**, vojenský ordinár)

■ SPIŠSKÁ DIECÉZA:

TRSTENÁ, sobota 14. júla

- 10.30 sv. spoveď
18.15 sv. omša (**o. Jaroslav Chovanec**, farár)
19.15 duchovný program vo farskom kostole – koncerty zborov, sv. ruženec, krížová cesta, adorácia a eucharist. požehnanie

nedeľa 15. júla

- 10.00 slávnosť sv. omša na námestí (**Mons. Štefan Sečka**, spišský biskup)
Po sv. omši bude požehnanie škapuliarov.
15.00 festival „Spievame Márii“ na námestí

■ ŽILINSKÁ DIECÉZA:

DOMANIŽA, sobota 14. júla

- 17.00 sviatosť zmierenia
18.00 sv. omša (**Václav Slouk**, dekan a kanonik Kapituly sv. Petra a Pavla v Brne)
19.00 prijatie pútnikov do škapuliara
21.00 modlitba krížovej cesty
22.00 mládežnícka sv. omša (**o. Miroslav Crkoň**, novokňaz z Považskej Bystrice)
23.00 modlitba krížovej cesty (téma: Máriin odkaz z Fatimy)
24.00 liturgia hodín, posvätné čítania

nedeľa 15. júla

- 0.20 vyloženie Oltárnej sviatosti na celonočnú poklonu
8.00 posv. ruženec, začiatok vyluhovania sviatosti zmierenia
8.30 svätá omša (**bosí karmelitáni zo Starých Hôr**)
10.15 posv. ruženec
11.00 slávnosť svätá omša (**Mons. Jozef Haľko**, bratislavský pomocný biskup)
Po svätej omši bude možnosť prijať škapuliar.

7. celoslovenské stretnutie ctiteľov karmelitánskeho škapuliara na pútnickom mieste STARÉ HORY sobota 28. júla 2018

- 8.30 adorácia, prednáška (**o. Jaroslav Suroviak OCD**) ruženec
10.30 sv. omša (**vdp. Branislav Koppal**, generálny vikár), prijatie do škapuliara
12.30 požehnanie pútnikov
Spovedať sa bude počas celého stretnutia.

Môj výstup na horu Karmel

Keď uvažujem o mojej životnej i duchovnej ceste, uvedomujem si nesmiernu milosť dobrotivého Boha, ktorú mi ju vo svojej prozreteľnosti udelil, a to tým, že 4. apríla 1978 v malebnom starovekom kostolíku sv. Martina z Tours som v náručí mojich rodičov prijal sviatosť svätého krstu a stal sa kresťanom. O pár rokov neskôr, bolo to tesne po zmene komunistického režimu, som ako dvanásťročný chlapec po absolvovaní polročnej prípravy mohol prijať Pána Ježiša do svojho srdca a teda sa s ním osobitne stretávať vo sviatosti zmierenia a slávení Eucharistie.

Tieto okolnosti môjho duchovného života, samozrejme, nespomínam náhodne, ale hlavne preto, že sú to dôležité medzníky vzťahu mladého človeka - dospievajúceho chlapca s Bohom. Samozrejme v tejto súvislosti musím spomenúť, že z duchovného hľadiska som na jednej strane zacítil dotyk Boha - ako ma viedol, chránil, ale na druhej strane formoval a vychovával. Osobitným spôsobom si veľmi rád spomínam na obdobie letných prázdnin u mojich starých rodičov a to nielen z hľadiska oddychu, ale najmä z toho dôvodu, že som pravidelne chodieval na sv. omšu a pristupoval k sviatostiam. Ježiš Kristus prítomný v Najsvätejšej eucharistii sa stal priateľom a tiež dôležitým pilierom mojej viery.

Mám v živej pamäti, keď počas letných prázdnin, myslím, že to bolo ešte na základnej škole, ma babka naučila modliť sa modlitbu sv. ruženca a kúpila mi ruženec. Spomínam to práve preto, lebo od tohto okamihu som si zamiloval Božiu Matku a práve v tomto období sa zrodila v mojom srdci mariánska úcta - Mária sa po Pánu Bohu stala neoddeliteľnou súčasťou môjho duchovného života.

Samozrejme, aby som bol úprimný, musím sa priznať, že môj duchovný život nebol dokonalý, ale poprepletaný rôznymi skúškami, pokleskami a Božou milosťou, ktorá ma neustále dvíhala a povzbudzovala na ceste boja - na ceste putovania k jedinému cieľu môjho bytia.

Po skončení stredoškolského štúdia som začal navštevovať kresťanské spoločenstvo vo farnosti zamerané na obnovu v Duchu Svätom, kde som na jednej strane mohol spoznať nových ľudí, ale na druhej strane som mal možnosť prehĺbiť svoj vzťah s Bohom.

V neskoršom období som pocítil silnú túžbu po teologickom štúdiu, ktoré som ako laik absolvoval na Teologickom inštitúte v Badíne. Už počas teologických štúdií sa v mojom srdci ozvala myšlienka o bližšom spojení s Bohom vo forme zasvätenia sa mu. Priznám sa, že v tom období som netušil, že sa rozhodnem

pre karmelitánsku spiritualitu. Môžem otvorene povedať, že na cestu svetského karmelitána si ma Božia prozreteľnosť pripravovala už od mojej mladosti. Keďže som súčasťou karmelitánskej rodiny už štvrtý rok, môžem povedať, že základnou črtou viery muža karmelitána je, samozrejme, modlitba. Modlitba, v ktorej dochádza k stretnutiu Boha so svojím stvorením. Práve prostredníctvom tohto prostriedku kresťanskej meditácie človek môže vstúpiť do osobného stretnutia s Bohom, čo predstavuje osobné dávanie sa Bohu v Najsvätejšej sviatosti. Okrem mariánskej úcty, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou charizmy bosých karmelitánov, som si zamiloval osobu sv. Jozefa - pestúna Pána Ježiša, čo ma viedlo aj k presvedčeniu, že som si tohto patróna vybral pri skladaní mojich dočasných prísľubov v roku 2017. Výber tohto svätca za patróna, samozrejme, nebol náhodný... Na jednej strane aj mnohí karmelitánski svätí prechovávali k nemu mimoriadnu úctu, ale na strane druhej, keď som rozjímal o jeho živote - radoostiach alebo starostiach, pochopil som, že je pre mňa vzorom mnohých čností, či už po stránke usilovnosti, spravodlivosti, čistoty srdca alebo aj pravej nábožnosti.

Záverom by som rád podotkol, že hlavným motívom, prečo som vstúpil do karmelitánskej rodiny, bolo nechať sa vtiahnuť do

užšieho spoločenstva s Bohom, toto Božie priateľstvo prežívať s bratmi a sestrami nielen vo vnútri spoločenstva, ale aj vo vzťahu k mojim najbližším - v rodine, na pracovisku, medzi priateľmi, jednoducho byť všade tam, kde ma Boh chce mať.

Martin Urban OCDS - br. Jozef od Preblahoslavenej Panny Márie z Hory Karmel

V obci Važec v okrese Liptovský Mikuláš sprístupnili v januári tohto roku (2018) priestor, ktorý je otvorený najmä pre mužov. Ide o projekt Otcova stodola, ktorý vznikol na základe potreby systematického rozvíjania služby mužom na Slovensku. TASR o tom informoval jeden z tvorcov projektu Martin Janus.

Cielom je pomáhať mužom v ich osobnom a duchovnom raste, aby dokázali prevziať zodpovednosť za svoje životy, ale zároveň aj aby boli dobrými manželmi a otcami. Ide o miesto, kde sa budú môcť stretávať počas rôznych seminárov, diskusií či workshopov.

mládeže. „Som veľmi rád, že vytvárame tento priestor pre mužov. Túto službu pokladám za jednu z prioritných oblastí, na ktorú sa chceme viac zamerať a rozvinúť ju. Slovensko potrebuje mužov podľa Božieho srdca a my chceme pomáhať a povzbudzovať ich v raste, zodpovednosti, odvahe a láske,“ povedal garant projektu Otcova stodola, kňaz Ján Buc.

Otcova stodola..., miesto, kde mužské srdce oživa. Kde muži milujú a bojujú.

Kontakt: www.jedenmuz.sk

Otcova stodola je súčasťou celkovej vize služby mužom na Slovensku. Stavba prešla prvou fázou rekonštrukcie a v priestoroch domu sa nachádzajú ubytovacie priestory a prednášková miestnosť pre usporiadanie rôznych seminárov.

Projekt zastrešuje občianske združenie Vlnica a Združenie kresťanských spoločenstiev

Robert Bajcar

Priznám sa

*Priznám sa, že neviem šeptať zbožné slová
chvály
a neviem modlitby spievať odovzdané,
veru neviem.
Priznám sa, že neviem bolesťou prerážať
nebesá
a neviem nebo úpenlivo prosiť
o nespočetné dary,
veru neviem.*

*Priznám sa, že neviem myšlienkou
pohrúžiť sa v tajomstvá
a neviem upadnúť do extázy svätých mužov,
veru neviem.*

*Iba v kútku svojho srdca pozrieť dokážem
na päť rán kričať,
zopnúť ruky v ľútosťom vďačnom úžase,
oči v tichu srdca zatvoriť tak ako malé dieťa
a vysloviť viem iba jednu prostú vetu:
Tu som, dobrý môj Bože, tu som.*

*A ty hovor mojej duši
a ja počúvam celkom tvoj.*

Moja modlitba

*Sú zbožné duše, ktoré milým slovom
vedia v tichu chváliť Pána Boha,
skrúšene prosia srdcom oddaným.
I vyplní sa takto túžba vrúcna, mnohá.*

*Sú zbožné duše, ktoré vedia zavrieť oči,
do myšlienky zbožnej dokážu sa ponoriť
a v rozhovore živom odovzdané znajú
s dobrým Pánom Bohom nežne hovoriť.*

*Nemám týchto darov zbožných duší
a moje slová neohybné a aj slabé sú
a myšlienky tak často k cudzím brehom
– aj keď nechcem – predať len ma zanesú.*

*A preto iba ruky zopnem a mlčím v tichom úžase,
myšlienok veľa nemám a slabé sú aj moje slová,
iba pozriem hore v modré nebo a prosím:
Len ty, Bože, vprav – a prosím tak znova a znova.*

Zo zbierky Verše do ticha, Trnava, 2005.

Brat, manžel, otec a priateľ v Burundi

V roku 2005 ma poslali na misiu bosých karmelitánov v Burundi, založenú poľskými bratmi v roku 1971. Prví katolícki misionári začali pôsobiť v tomto ťažko dostupnom kúte v strede „čiernej“ Afriky až koncom XIX. storočia. Prešlo veľa času, kým domorodci pochopili účel príchodu „Bielych otcov“ (ako dodnes volajú misionárov Afriky) a dobrú zvesť, ktorú im priniesli z neznámeho, čudného sveta. Evanjelizácia dlho napredovala pomalým tempom a obmedzovala sa na „periférie“ spoločnosti. Ako zrnko, ktoré sa najprv potrebuje poriadne zakoreniť, kým „vystrelí“ k nebu a stane sa košatým stromom. V 30-tych rokoch XX. storočia prešiel cez Burundi a Rwandu skutočný „hurikán viery“: Stovky tisíc (!) ľudí sa prihlasovali do katechumenátu, usilovne poznávali tajomstvá a požiadavky viery, nechávali sa pokrstiť a mnohí sa snažili žiť po kresťansky s elánom typickým pre novoobrátených. Okrem vzniku

cirkevných štruktúr podľa vzoru európskych tam vzniklo nemálo aj domorodých reholí, hnutí a prístupov k mnohým problémom. Dnes patria Burundi a Rwanda k najkatolíckejším africkým štátom Afriky. Vyše 60% obyvateľstva tvoria katolíci, asi 20% protestanti, hlavne anglikáni a letničníari, asi 10% sekty, 3-5% je mohamedánov, ku kmeňovej viere sa priznáva 1-2% obyvateľov, hoci ju praktizujú v oveľa väčšom počte. Všetci biskupi a skoro všetci kňazi už pochádzajú z domorodého obyvateľstva, hoci v krajine pôsobia ešte niekoľkí, hlavne rehoľní, misionári. Kňazských a rehoľných povolání neubúda. Cirkev prežila obdobia prenasledovania diktátormi a občianske vojny, pričom dala mnoho svedectiev zrelej a nezlomnej viery, až po kruté mučenie, od biskupov až po deti. V čase môjho príchodu do Burundi tam práve končila 12-ročná občianska vojna. Všade bolo mnoho sirôt, trosiek a biedy každého druhu, ale tiež nová nadej na život a mier, ktorá je veľkou silou. Pár svedectiev o ťažko skúšanej viere mužov v Burundi vám prinášam.

Nepomuk bol najstarší a jediný dospelý z desiatich súrodencov – sirôt. Keď do Bužumbury (hlavného mesta) prišli karmelitáni, stretol sa s otcom Jánom, ktorý hneď „adoptoval“ celú túto rodinu. Nepomuk bol zrejme jej hlavou. Otec Ján mu pomohol nájsť prácu – v tábore pre umierajúcich na AIDS, vedeným talianskou charitatívnou organizáciou. Vďaka tomu mal primerane dobrý a najmä istý plat. Pomáhal v sklade. Ostatným deťom našiel otec Ján „sponzorov“, aby mohli ísť do školy. V tom období základné školy neboli zdarma,

o bývaní, jedení a pod. ani nehovoriac. Nepomuk bol otcom a vychovávateľom pre celú hromadu súrodencov, kládol dôraz najmä na kresťanské čnosti, ktoré sa usiloval sám prežívať. Časť svojho platu vložil do najlepšej „investície“ zaisťujúcej budúcnosť burundjskej rodiny: spolu s istým pastorom kúpil kravu. Keď po istom čase podľa dohody žiadal svoj podiel, začali sa problémy. Hovoril, že sa bojí a skutočne sa bál. Išiel však za spoločníkom, lebo ten mu slúbil, že všetky podlžnosti vyrovná. Už sa nevrátil. Namiesto peňazí (asi 60 eur) ho jeho spoločník odovzdal do rúk „partizánov“. Na pravé poludnie ho v strede sídliska zakopali pri ceste. Po Nepomukovi sa hlavou rodiny stala najstaršia sestra. S pomocou „adopcie“ skončila medicína a dnes je lekárkou. Pomoc karmelitánov pre stovky sirôt v Bužumbure a okolí sa teda začala od Nepomuka – jej staršieho brata.

Jána Petra (Jeana Pierra) som spoznal v hlavnom väzení, kde sme pravidelne mávali nedeľnú sv. omšu. Bol jedným z vedúcich a kostolníkom katolíckej „farnosti“ Božieho milosrdenstva, ktorá tam fungovala. Ako mnohých jeho kamarátov v tamtom období aj jeho odsúdili na smrť za „odpor proti režimu“, ale v skutočnosti za to, že patril k inému kmeňu a ako príslušník inteligencie bol ne-

bezpečný: ukončil zdravotnícku strednú školu a učil náboženstvo... Na tamojšie sv. omše nikdy nezabudnem, lebo nikde som nezažil podobnú bolestne živú, radostnú a krásnu vieru! Bývalo na nich okolo tisíc väzňov (najviac štyritisíc, v ústave asi 800). Perfektná príprava liturgie, neveriteľná hudba a spev, vnútorný poriadok, pokoj a solidarita bez účasti jediného policajta... Prišiel pokoj, postupne aj amnestia. Ján Peter po asi desiatich rokoch bez kontaktu s rodinou našiel svoju manželku s dvomi novými deťmi (znásilnili ju vojaci). Ona je zverolekárka, on laborant a katechéta, našli si prácu, majú viacero detí. Keď môže, navštevuje nás... z vďačnosti. – Manžel, otec a priateľ!

O Hermesovi, ctiteľovi Panny Márie, apoštolovi škapuliera tŕžiacom po Svetskom Karmeli v Burundi, otcovi Márie Edity (podľa Edity Steinovej), spoločníkovi Bielych otcov a sluhovi najmenších – Pigmejov, možno niekedy nabudúce...

*Br. Paweł M. Bęben OCD,
bývalý misionár v Burundi*

Obrazy Panny Márie Karmelskej a sv. Jozefa v kláštore v Lorinčíku

Komentár autorky – akad. maliarky Ivy Štrbovej-Jarošovej

Karmel znamená záhrada, preto tu vidíte viac kvetov.

Čo sa týka **Panny Márie**, myslela som si, že je na vysokom piedestále a nemá nič so skutočnou ženou, lebo dolu sa ženy trápia, majú všelijaké strasti a ona je taká pekná ružová, na vršku tak pekne „nasvetlená“ a mne to prišlo také nepravdepodobné, čudné, čo to má robiť so skutočnou ženou. A potom som sa pýtala Panny Márie a ukázalo sa, že jej život

vôbec nebol ružový ani jednoduchý, ani iba „svätožiarový“. Jej príbeh bol veľmi náročný a ťažký a napriek tomu pre mňa Panna Mária zostala synonymom krehkej krásy, ktorá je nesmierne silná práve v tom, že je krehká, nesmierne silná v tom, ako je pokorná, ako niesla ťažké a zložité veci s mlčaním a pritom zostávala prekrásnou vnútornou krehkou ženou. Taký mal byť jej obraz, krehká a jemná vnútorná kráľovná, podriaďuje sa Božej vôli, možno aj vôli sv. Jozefa a pritom zostáva nesmierne silnou práve preto, v čom musela obstáť, vydržať, čo dokázala s tou tichosťou uniesť, takže jej sila je v jej ženskosti, krehkosti a podriadeneosti. A tá krehká kráľovná má v rukách ružičku – symbol Karmelu ako záhrady, trochu krvavú ružičku, lebo genéza Karmelu bola krvavá a nezaobišla sa bez tŕňov. Jej Ježiško je taký trochu nezvyčajný, lebo vychádza smerom k ľuďom, Panna Mária ho vyprevádza smerom k ľuďom. Ona ho možno nechce pustiť, tou druhou rukou ho troška chráni, možno by ani nechcela, aby sa vydal na tú cestu, ale vlastne ho musí pustiť. To je mama, ktorá vyprevádza svoje dieťa, ešte je malý a už je v ňom obsiah-

nutá úloha kríža, ktorú má priniesť v obete ľuďom. Zámerom obrazov bolo, keďže ide o kláštor sv. Jozefa, ktorý je manželom Panny Márie, aby oba obrazy boli prepojené, aby oba motívy boli spolu.

Sv. Jozef je často interpretovaný ako taký nemožský, akoby ani nemal mužské vlastnosti, akoby bol iba svätý, ktorý robil Panne Márii takú kulisu. Práve v dobe veľkých turbulencií v Európe i Cirkvi si myslím, že Jozef je ten, čo chráni Pannu Máriu i Cirkev, chráni všetko, čo je v Bohu správne. Jozef má za sebou plášť, to je synonymum toho, čím chráni Pannu Máriu, on ju ochraňoval v najlepšom slova zmysle, lebo to bol jeho kvet, ktorý on drží na hrudi, tá biela ruža, zasa jedna z Karmelu, to je synonymum Panny Márie ako krásnej, krehkej, čistej kráľovnej. To, čo drží ako druhé, je taká malinká Ježiškova topánočka, ktorá mu padá z nohy, lebo to je synonymum toho, že sa stará o Máriu a jej malého Ježiška, on bol ich otcom, ktorý ich chránil na tejto zemi. Potom je tu obraz vetra, symbol Ducha Svätého, pod plášťom sv. Jozefa je taký vrch, to je vrch Karmel vo Svätej zemi, lalia je symbolom čistoty jeho aj Cirkvi, a to pod jeho ľavou rukou je symbol loďky, Cirkvi, aby ju chránil aj v dnešných časoch, najmä keď sú relativizované všetky hodnoty a my nevieme, akými vlnami bude musieť tá loďka prejsť. To, čo má Jozef na sebe, je trocha neštandardné a ľudia sú zvyknutí na tradičný odev – tesárske šaty, ale vyplýva to

z myšlienky, že Jozef je patriarcha, v nebi je už patriarcha, má na sebe odev patriarchu, a to vôbec nemení ani jeho skromnosť či utiahnutosť. Ešte na margo jeho mužskosti, že sa zdá, akoby ani mužom nebol, myslím si, že naopak, bol vnútorne veľmi silný, s vlastnosťami, ktoré dnešným mužom akoby chýbali, ide o zodpovednosť a schopnosť ochrániť ženu, so schopnosťou uniesť ten mužský údel, lebo muži majú robiť veľké veci a ženy tie veľké malé a krehké. Takže prepojenie medzi Jozefom a Pannou Máriou je plášť, ktorý je z ľavej strany, akoby objímal Pannu Máriu. A Ježiško drží škapuliar, vychádza von z obrazu. Na Máriinej hlave je z plášťa sformovaná koruna a nad ňou Duch Svätý v podobe holubice.

VII. CELOSLOVENSKÉ STRETNUTIE CTITEĽOV KARMELITÁNSKEHO ŠKAPULIARA

- 8:30** - adorácia
- prednáška (o. Jaroslav Suroviak OCD)
- ruženec
- 10:30** - sv. omša (vdp. Branislav Koppal - generálny vikár)
- po sv. omši prijatie škapuliara
- 12:30** - požehnanie pútnikov